

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 102/07-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. júna 2007 predbežne prerokoval sťažnosť J. O., P., zastúpeného advokátom JUDr. J. B., N., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 254/2005 z 24. júla 2006 a uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 7 Co 345/99-251 z 23. júna 2000 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. O. o d m i e t a ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. novembra 2006 doručená sťažnosť J. O., P. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Cdo 254/2005 z 24. júla 2006 a uznesením

Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7 Co 345/99-251 z 23. júna 2000. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 10. novembra 2006.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, a tiež z príloh ním priložených vyplýva, že obec P. (ďalej len „navrhovateľka“) sa návrhom podaným Okresnému súdu Topoľčany (ďalej len „okresný súd“) 16. novembra 1992 domáhala voči sťažovateľovi zaplatenia pohľadávky v sume 310 000 Sk z dôvodu nezaplateného nájomného za prenájom rekreačného zariadenia a zaplatenia zmluvnej pokuty. Okresný súd rozsudkom č. k. 4 C 15/95-114 z 31. augusta 1995 rozhodol tak, že sťažovateľ bol povinný zaplatiť navrhovateľke sumu 227 595 Sk a zmluvnú pokutu 22 750 Sk, a vo zvyšnej časti návrh zamietol.

Krajský súd uznesením sp. zn. 20 Co 405/95 zo 7. marca 1996 rozsudok okresného súdu zrušil a vrátil na ďalšie konanie s tým, že je potrebné doplniť dokazovanie ohľadom platnosti nájomnej zmluvy, ako aj určenia výšky nájomného za nebytové priestory, hnutelné veci a pozemok, pričom v uznesení vysvetlil spôsob započítavania vzájomných pohľadávok. Okresný súd po doplnení dokazovania rozsudkom č. k. 4 C 15/95-132 z 3. júna 1999 návrh zamietol. Proti rozsudku sa odvolala navrhovateľka. Krajský súd uznesením sp. zn. 7 Co 345/99 z 23. júna 2000 zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí žaloby a vo výroku o trovách konania a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Krajský súd súhlasil so záverom okresného súdu, že zmluva je absolútne neplatná, a preto je potrebné zaoberať sa právom navrhovateľky na vydanie bezdôvodného obohatenia. Sťažovateľ uvádza, že v rozpore s právnou úpravou a právnym názorom vysloveným v rozhodnutí sp. zn. 20 Co 405/95 zo 7. marca 1996 krajský súd v rozsudku sp. zn. 7 Co 345/99 z 23. júna 2000 zaviazal okresný súd právnym názorom, podľa ktorého sú spôsobilé na započítanie podľa § 580 Občianskeho zákonníka len nesporné pohľadávky a dokazovanie o existencii pohľadávok navrhovateľky voči sťažovateľovi bolo nadbytočné.

V ďalšom konaní sťažovateľ vzniesol námietku premlčania a okresný súd rozsudkom č. k. 4 C 15/95-279 z 13. marca 2001 návrh zamietol. Navrhovateľka podala odvolanie, v ktorom namietala, že pohľadávku nepovažuje za premlčanú a teda tu nešlo o zmenu návrhu. Krajský súd rozhodnutím z 31. augusta 2001 rozsudok zrušil v časti o zaplatenie

sumy 310 000 Sk s úrokom z omeškania a vec vrátil na ďalšie konanie. Okresný súd rozsudkom č. k. 4 C 15/95-327 z 26. septembra 2002 uložil sťažovateľovi zaplatiť navrhovateľke sumu 200 000 Sk s úrokmi z omeškania. Sťažovateľ v odvolaní poukázal na premlčanie nároku navrhovateľky na vydanie bezdôvodného obohatenia. Krajský súd po akceptovaní započítacieho prejavu sťažovateľa rozsudkom č. k. 7 Co 6/2003-389 z 22. júna 2005 zmenil rozsudok okresného súdu a sťažovateľa zaviazal na zaplatenie 104 295 Sk s úrokom z omeškania.

Podľa názoru sťažovateľa krajský súd v rozsudku č. k. 7 Co 6/2003-389 z 22. júna 2005 posudzoval právny režim započítania pohľadávok odlišne ako v uznesení sp. zn. 7 Co 345/99 z 23. júna 2000. Krajský súd zmenou svojho už zmeneného názoru spôsobil zmätočnosť dovtedy vykonaného dokazovania, ktorá bola spôsobená jednak tým, že sa dokazovanie vykonávalo v odvolacom konaní, a to až dva roky, teda s priet'ahmi a v rozpore s § 213 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Okrem toho bola zmätočnosť dokazovania spôsobená porušením princípu dvojinštančnosti súdneho konania. Po zmene právneho názoru na započítanie pohľadávok vykonal krajský súd sám dokazovanie, pričom tento právny názor už nebolo možné preskúmať v odvolacom konaní a bola tiež odňatá možnosť dokazovať protipohľadávky v prvostupňovom konaní. Z tohto dôvodu bola sťažovateľovi, podľa jeho názoru, odňatá možnosť konať pred súdom. Uvedeným porušením procesných zásad v odvolacom konaní došlo k zmätočnosti vykonávaného dokazovania, konanie bolo postihnuté vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a súčasne rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, že sťažovateľ neunesol dôkazné bremeno v časti svojich protipohľadávok.

Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu č. k. 7 Co 6/2003-389 z 22. júna 2005 dovolanie z dôvodov uvedených v § 241 ods. 2 písm. a), b) a c) OSP. Prípustnosť dovolania sťažovateľ oprel o ustanovenie § 238 ods. 1 OSP, pretože rozhodnutím odvolacieho súdu bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa. Sťažovateľ taktiež namietal odňatie možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f) OSP. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Cdo 254/2005 z 24. júla 2006 odmietol dovolanie podľa § 243b ods. 4 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP, pretože smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie neprípustné. Najvyšší súd v odôvodnení uznesenia konštatoval, že hoci odvolací

súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa do výšky 104 295 Sk, ide o potvrdzujúci, a nie zmeňujúci rozsudok. Napadnutý zmeňujúci rozsudok nevykazuje žiadny zo znakov uvedených v ustanoveniach § 238 ods. 1, 2 a 3 OSP.

Najvyšší súd porušil svojím rozhodnutím namietané základné práva, pretože sa nesprávne vysporiadal s prípustnosťou dovolania nesprávnym výkladom § 238 ods. 1 OSP. Podľa názoru sťažovateľa prípustnosť dovolania proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu je založená na zásade diformity, t. j. na zásade rozdielnosti rozsudku odvolacieho súdu s rozsudkom súdu prvého stupňa. O rozdielnosť rozsudkov ide vtedy, ak sú okolnosti, ktoré sú významné pre rozhodnutie vo veci, posúdené oboma súdmi rozdielne a práva a povinnosti, ako aj ich rozsah, stanovené účastníkom konania sú podľa záverov týchto rozsudkov odlišné, teda rozdielne konštituuju alebo deklarujú práva a povinnosti v právnych vzťahoch účastníkov konania. Za rozdielnosť sa považuje rozdielne právne posúdenie veci, ak malo vplyv na obsah a rozsah práv a povinností účastníkov konania. Z rozsudku krajského súdu jasne vyplýva, že tento zmenil rozhodnutie okresného súdu, tak že modifikoval tak právo navrhovateľky, ako aj povinnosť sťažovateľa zaplatiť navrhovateľke žalovanú pohľadávku, a to tým, že odlišným právnym posúdením započítania ovplyvnil výsledný výrok odvolacieho súdu.

Sťažovateľ namietal v dovolaní odňatie možnosti konať pred súdom z toho dôvodu, že nemohol dokazovať protipohľadávky v prvostupňovom konaní, pretože ich dokazoval odvolací súd. Sťažovateľ namieta nesprávnosť rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie podané z dôvodu odňatia možnosti konať pred súdom. Podľa názoru sťažovateľa si najvyšší súd nesprávne vykladá § 237 písm. f) OSP, pretože prípustnosť dovolania nie je podľa najvyššieho súdu založená tvrdením dovolávateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou vadou v uvedenej v § 237 OSP, ale nastáva až vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu vadou v uvedenom citovanom zákonom ustanovení skutočne trpí. Taktiež je nesprávny právny názor najvyššieho súdu, podľa ktorého podmienka v § 237 písm. f) OSP je splnená, len ak táto vada spočíva v rozhodnutí odvolacieho súdu a nie aj v postupe v konaní pred ním.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vydal takýto nález:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutím zo dňa 24. 07. 2006, sp. zn. 2 Cdo 254/2005 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5, 8.

Krajský súd v Nitre rozhodnutím zo dňa 23. 6. 2000 sp. zn. 7 Co 345/99 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5, 8.

Rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. 07. 2006, sp. zn. 2 Cdo 254/2005 a Krajského súdu v Nitre zo dňa 23. 6. 2000 sp. zn. 7 Co 345/99 sa zrušujú a vec sa vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadostučinenie v hodnote 269.147,- Sk, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný sťažovateľovi vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré je Najvyšší súd SR povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa, JUDr. J. B. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti fyzickej osoby na konanie pred ústavným súdom je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť (pozri napr. I. ÚS 120/02, I. ÚS 124/04). Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03).

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že namietané uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 254/2005 z 24. júla 2006 nadobudlo právoplatnosť 7. septembra 2006. Ústavný súd si na okresnom súde tento údaj overil. Okresný súd zaslal ústavnému súdu namietané uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 254/2005 z 24. júla 2006 s doložkou právoplatnosti a doručenkami, podľa ktorých uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 7. septembra 2006. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 10. novembra 2006 (piatok), teda po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júna 2007